

قوربانى كردن له وهزى چه جدا

﴿ الأضحية في موسم الحج ﴾

[كوردى - كوردى - كوردى]

عه بدوالسهلام موجه مه د پشه ده رى

پیداچونه وهى: پشتیوان سابیر عزیز

۲۰۱۰ - ۱۴۳۱

islamhouse.com

﴿ الأضحية في موسم الحج ﴾
« باللغة الكردية »

عبد السلام محمد بشدري

مراجعة: بشتيوان صابر عزيز

٢٠١٠ - ١٤٣١

islamhouse.com

قوربانى كردن له وهزى جه جدا

قوربانى نهو ئازهل و مالتههيه كه دهبرين بو مالى خوا وهك ديارى لهوى سهر دهبردريت.

وهك خوراك بدرپته زيارهتكاران و نزيكانى كهعه له ههزاران و كهمر دهستان، وه نهو قوربانى كردنه لهو كارانهيه خاوهنهكهى لهخوا نزيك دهخاتهوه چونكه مال بهخشين له پهرستشه گهورهكانه نهخوزهلا لهشوينيكي پيروزي وهك كهعهدا وه بهكهسانيك بدرپت كه خويان پهكلايى كردوتهوه بو بهندايهتى خواى گهوره.

۱- جوړه كاني قوربانى:

أ - ووشتر: خواى گهوره دهفهرمويت: (وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ مِّنْ شَعَائِرِ اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا حَيْرٌ }الحج: ۳۶} واته نهو ووشترانه- ي دهبرين بو مالى خوا لهوى سهردهبرين- ئيمه كردومانتهه دروشمى ئاينى خوا بو ئيوه.

ب - رهشهوولاخ.

ج - مهرو بزى.

۲- ووشترو رهشهوولاخ بو جهوت كهس سهردهبردريت:

عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ خَرَجْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه وسلم) مُهَلِّينَ بِالْحَجِّ فَأَمَرَنَا رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وسلم) أَنْ نَشْتَرِكَ فِي الْإِيلِ وَالْبَقَرِ كُلِّ سَبْعَةٍ مِّنَّا فِي بَدْنَةٍ (۱) . جاببرى كورى عهبدوللا (رهزاي خويان ليبي) دهليپت : لهگهل پيغهمبهردا (صلى الله عليه وسلم) روشتين ئيحرامان بهجهج بهستبوو جا پيغهمبهري خوا(صلى الله عليه وسلم) فهرماني پي كردين كه ههر جهوت كهسمان لهووشترو مانگايهكدا بهشدار بين.

۲- دروسته بو حاجى لهگوشتى قوربانيهكهى بخوات:

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا تَقُولُ خَرَجْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه وسلم) لِيَحْمَسَ بَقِيْنٍ مِنْ ذِي الْقَعْدَةِ لَا نُرَى إِلَّا الْحَجَّ فَلَمَّا دَنَوْنَا مِنْ مَكَّةَ أَمَرَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وسلم) مَنْ لَمْ يَكُنْ مَعَهُ هَدْيٌ إِذَا طَافَ وَسَعَى بَيْنَ الصَّفَا وَالْمَرْوَةِ أَنْ يَجِلَّ

قالت قَدْخَلَ عَلَيْنَا يَوْمَ النَّحْرِ يَلْحَمُ بَقَرٍ فَقُلْتُ مَا هَذَا قَالَ نَحَرَ رَسُولَ اللَّهِ (صلى الله عليه وسلم) **عن أزواجه** (٢) عائشه (رهزای خواى لى بیټ) ده لیت: مانگی (ذي القعدة) پینج روژی مابوو له گه ل پیغه مبهری خوادا روشتین نیه تمان ته نیا چه ج بوو جا کاتی نزیك بووبنه وه له مه ککه پیغه مبهری خوا (صلى الله عليه وسلم) فرمانی کرد نه وهی قوربانى له گه ل خویدا نه هیناوه که ته واف و کردو صفاو مهروهی کرد ئیحرام بشکینیت، عائشه ده لیت : روژی جه زن گوشتی مانگایان بو هیناین منیش و وتم نه مه چیه؟ ووتی: پیغه مبهری خوا (صلى الله عليه وسلم) قوربانى بو خیزانه کانی کردووه.

٤- دیاری کردنی قوربانى شت له مل کردنی:

عن عائشة رضي الله عنها قالت: قَتَلْتُ قَلَائِدَ هَدْيِ النَّبِيِّ (صلى الله عليه وسلم) بيدي، ثُمَّ أَشَعَرَهَا وَقَلَدَهَا أَوْ قَلَدْتُهَا ثُمَّ بَعَثَ بِهَا إِلَى الْبَيْتِ وَأَقَامَ بِالْمَدِينَةِ فَمَا حَرَّمَ عَلَيْهِ شَيْءٌ كَانَ لَهُ جِلَالًا (٣) عائشه (رهزای خواى لى بیټ) ده لیت: چند گوله نغم بو ملی قوربانیه کانی پیغه مبهری خوا (صلى الله عليه وسلم) به دهستی خوّم بامداوه، پاشان پیغه مبهر (صلى الله عليه وسلم) قوربانیه کانی دیاری کرد، گوله نگی کرده ملیان یان من کردم ملیان پاشان قوربانیه کانی نارد بو بهیت و خوى له مه دینه مایه وه جا هیچ شتیکی لى حرام نه بوو که بوى حال بوو .

٥- شیوهی سه برینى قوربانى:

سونه ته ره شه و لاخ و مهرو بز و نازه لى تر جگه له وشتر به پال خسته وه له سه ر لای چه بیان روو به قیله سه برین سه برینه که شیان به برینى قورگیان-گه رویان- ده بیټ، به لام ووشر به پیوه سه رده بردریت دهستی چه پی ده به ستریت وه شوینى سه برینى مل و گه ردنیه تی.

عن زياد بن جبير قال رأيت ابن عمر رضي الله عنهما أتى على رجل قد أتاخ بدنته ينحرفها قال ابعتها قيامًا مقيدة سنة محمد (صلى الله عليه وسلم) (٤). زيادى كورى جو بهير وتى: عه بدوللاى كورى عومهرم (رهزای خوايان لى بیټ) بينى روپشت به لای پياوئکدا ووشره که یه خ دابوو - له زهوى دا داينيشان دبوو- سه رى ده برى عه بدوللا ووتى: (هه لیسینه وه سه رپى به ده ست به ستر او ه یى - سه رى ببره- سوننه تی موحه ممه د (صلى الله عليه وسلم) وایه.

٦- حوکمی نه و که سه ی قوربانیه که ی ده نیرى:

عن عمرة بنت عبد الرحمن أنها أخبرته أن زياد بن أبي سفيان كتب إلى عائشة رضي الله عنها إن عبد الله بن عباس رضي الله عنهما قال من أهدى هديًا حرم عليه ما يحرم على الحاج حتى ينحر هديه قالت عمرة فقالت عائشة رضي الله عنها ليس

كما قال ابن عباس أنا قتلْتُ قَلَائِدَ هَدْيِ رَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه وسلم) يَدِي ثُمَّ قَلَدَهَا رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وسلم) يَدِي ثُمَّ بَعَثَ بِهَا مَعَ أَبِي فَلَمْ يَحْرَمْ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه وسلم) شَيْءٌ أَحَلَّهُ اللَّهُ حَتَّى نُجِرَ الْهَدْيُ (٥) عومرهى كچى عهبدولره حمان ده لیت: زیادى كورى نه بو سه فیان نامه یه کی نووسى بو عائیشه (رهزای خواى لى بیت) ده لیت: عهبدوللای كورى عه بیاس (رهزای خویان لى بیت) ده لیت: (ههه كه سیک قوربانى بنیرت بو مالى خوا چى له سهه حاجى حه رامه له سهه نه وه كه سهه ش حه رام ده بیت تا قوربانیه كه ی سهه ده بریت عه مره ووتى: عائیشه ش (رهزای خویان لى بیت) له وه لامدا ووتى: وانیه كه عهبدوللای كورى عه بیاس ووتویه تی، من خوم چه ندین گوله نگی ملی قوربانیه كانى پیغه مبهرم (صلى الله عليه وسلم) باداوه به ده سستی خوم پاشان پیغه مبهرم (صلى الله عليه وسلم) به ده سستی خوى کردیه ملیان پاشان به باو کمد قوربانیه كانى نارد - بو مه ککه - هیچ شتیک له پیغه مبهرى خوا (صلى الله عليه وسلم) حه رام نه بو وه تا قوربانیه كانى سه بران - به هوى ناردنى قوربانیه کانه وه - كه خوا بوى حه لال کردبوو .

۷- سواربوون و دوشینی قوربانى له کاتى پیوستدا دروسته گهه زبانی

پى نه گات:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ نَبِيَّ اللَّهِ (صلى الله عليه وسلم) رَأَى رَجُلًا يَسُوقُ بَدَنَةً ، قَالَ « اِرْكَبْهَا ». قَالَ إِنَّهَا بَدَنَةٌ. قَالَ « اِرْكَبْهَا ». قَالَ فَرَأَيْتَهُ رَاكِبًا يُسَافِرُ النَّبِيُّ (صلى الله عليه وسلم) وَالنَّعْلُ فِي عُنُقِهَا (٦). وفي لفظ: قَالَ فِي الثَّانِيَةِ أَوْ الثَّلَاثَةِ « اِرْكَبْهَا، وَيَلِكْ، أَوْ وَيَحْكْ » (٧). نه بو هورهیره (رهزای خویان لى بیت) ده لیت: پیغه مبهرى خوا (صلى الله عليه وسلم) پیاوئىكى بینى ووشترئىكى دابوویه بهه فهرمووى (سواری به) ووتى: وشتری قوربانیه فهرمووى: (سواری به) جا دیم پیاوه كه به سواریه وه له گه ل پیغه مبهردا (صلى الله عليه وسلم) ده رۆشت نه عله كه ش له مل قوربانیه كه دا بوو). له گئیرانه وه یه کی تردا ده لیت: له دووهه یا سییهه جاردا فهرمووى سواری بهه داماو.

به مه رجیک دروسته سوار بوون و دوشینی ئاژه لى قوربانى پیوست بیت و زیانیش به ئاژه له كه نه گه یه بیت. عن جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ سَمِعْتُ النَّبِيَّ (صلى الله عليه وسلم) يَقُولُ: اِرْكَبْهَا بِالْمَعْرُوفِ إِذَا أُلْحِجَّتْ إِلَيْهَا حَتَّى تَجِدَ ظَهْرًا (٨) جابیر (رهزای خویان لى بیت) ده لیت: له پیغه مبهرم (صلى الله عليه وسلم) بیست ده یه فهرموو: نه گهه ناچار بوویت به بی ماندوو کردن و هیلاك کردن سواری بهه تا ولأغیكى ترت دهست ده كه ویت.

- (۱) رواه مسلم به فہرموودہی ژماره (۲۵۱ / ۱۳۱۸)
- (۲) رواه البخاري به فہرموودہی ژماره (۱۷۰۹) و مسلم به فہرموودہی ژماره (۱۲۱۱)
- (۳) رواه البخاري به فہرموودہی ژماره (۱۶۹۹) و مسلم به فہرموودہی ژماره (۱۳۲۱)
- (۴) رواه البخاري به فہرموودہی ژماره (۱۷۱۳) و مسلم به فہرموودہی ژماره (۱۳۲۰)
- (۵) رواه البخاري به فہرموودہی ژماره (۱۷۰۰) و مسلم به فہرموودہی ژماره (۱۳۲۱)
- (۶) رواه مسلم به فہرموودہی ژماره (۱۷۰۶)
- (۷) رواه البخاري به فہرموودہی ژماره (۲۷۵۵، ۶۱۶۰) و مسلم به فہرموودہی ژماره (۱۳۲۲)
- (۸) رواه مسلم به فہرموودہی ژماره (۳۷۵ / ۱۳۲۴) و احمد به فہرموودہی ژماره (۲ / ۳۱۷)